

b5

Případ: Střelba na zloděje

Role:

3x soudce

3x obhájce

3x státní zástupce

1x obžalovaný

2x poškozený

2x soudní znalec

Obsah:

Popis případu

Role pro simulovaný soud

Vybraná ustanovení zákona

Případ: Střelba na zloděje

3x soudce

3x obhájce

3x státní zástupce

1x obžalovaný Martin Dvořák

1x poškozená Anna Nováčková

1x poškozený Kamil Tomeš

1x soudní znalec Ing. Petr Sýkora

1x soudní znalec MUDr. Antonín Sysel

Martin Dvořák provozuje výkupnu druhotných surovin v obci Hajnice. Dříve byl profesí myslivec. Dne 7. 3. 2019 v době kolem 6:00 ho probudila SMS s upozorněním z poplašného zařízení, které signalizovalo narušení objektu výkupny. Výkupna byla v předchozích měsících několikrát vykradena a policie většinou nedokázala na místo dorazit včas, aby zloděje dopadla. Pan Dvořák se tedy rychle oblékl, popadl svou legálně drženou loveckou brokovnici a vyrazil svým automobilem Piaggio Porter k výkupně.

Na místě zastavil před branou výkupny a s brokovnicí v ruce vystoupil z auta. Uvnitř areálu spatřil stát Ford Courier, do kterého zrovna rychle nasedaly dvě osoby. Auto rychle vyrazilo směrem z areálu a pan Dvořák – podle svých slov vedený snahou vozidlo zastavit – po něm několikrát vystřelil. Poprvé ze vzdálenosti menší než 5 metrů, kdy zasáhl a prostřelil levé přední dveře. Podruhé vystřelil ze vzdálenosti menší než 15 metrů a prostřelil sklo na levém křídle dveří od zavazadlového prostoru. První výstřel zasáhl řidiče do levé nohy. Při druhém výstřelu zasáhl roj broků hlavu spolujezdkyně.

Lékaři později konstatovali, že řidič Kamil Tomeš utrpěl lehké zranění na zevní straně levého stehna (mnohočetnou otevřenou ránu). Spolujezdkyni Anně Nováčkové byla podle lékařské zprávy způsobena otevřená rána pravého oka, poranění levého oka cizími tělisky v očníci a mnohočetné střelné rány a oděrky obličeje a hlavy. Pravé oko jí muselo být v nemocnici chirurgicky odstraněno. Lékaři konstatovali, že jen shodou náhod nedošlo ke smrti obou zraněných. Anna Nováčková i po dlouhodobé léčbě trpí těžkou slabozrakostí hraničící s nevidomostí a lékaři nepředpokládají, že by se jí mohl zrak zlepšit.

Případ otevírá otázku, kam až sahá možnost chránit vlastní majetek před krádeží...

Martin Dvořák

obžalovaný

narozen 29. 11. 1961

bytem Hajnice 214, 544 66

ženatý

živnostník

Martina Dvořáka v simulovaném soudu hraje:

Martin Dvořák je ženatý, žije v domácnosti s manželkou a studující nezletilou dcerou. Jako živnostník provozuje výkupnu druhotných surovin. Nikdy nebyl stíhán pro přestupek ani trestný čin. Nepije příliš alkoholu, nemá žádné fyzické ani psychické obtíže, má v pořádku zrak i sluch.

» **Dostal/-a jsi v hrubých rysech vykreslenu svoji roli. V průběhu simulovaného soudního řízení vystupuj tak, abys z ní příliš nevybočoval/-a. Vžij se do své postavy a sehraji ji, jak nejpřesvědčivěji můžeš. Můžeš být k obžalobě vyslýchán/-a, pokud ale k výsledku nesvolíš, soud tě nesmí nutit. Nejde o to přesně odrecitovat předepsaný text, odpovědi říkej vlastními slovy, upřesňuj nedůležité detaily atp. Jako jediný účastník nemusíš v rámci řízení mluvit pravdu, tj. hájit se můžeš jakkoli, tvá obhajoba by však měla být pro soud uvěřitelná a ty důvěryhodný/-á. Ve spolupráci se svým obhájcem formuluj argumenty a uváděj důkazy ve svůj prospěch, případně v neprospěch tvrzení státního zástupce. Na soudní jednání se obleč tak, jak by se oblékla tvoje postava. Vezmi si s sebou i jakékoli pomůcky, se kterými by pravděpodobně tvoje postava dorazila (hůl, knihu...).**

„Než jsem začal podnikat s výkupem surovin, živil jsem se jako myslivec. Mám zbrojní pas a stále chodím na hony. Moje výkupna byla už nejméně dvacetkrát vykradena. Po několika prvních krádežích jsem si pořídil hlídací psy, což na chvíli zabralo, ale po pár týdnech mi je někdo otrávil. Nevím, jestli to udělali ty lidi, na které jsem vystřelil. Pak jsem si pořídil poplašňák a každé vniknutí do objektu jsem hned hlásil místní policii nebo na linku 158. Jednou státní policie zloděje dopadla a ten pak dostal pokutu za přestupek. Ukradl tenkrát kov za 3 000 Kč. Policajti ale většinou nezvládli dorazit včas a často mi jedním vloupáním vznikla škoda i přes 10 000 Kč. Při každém spuštění alarmu jsem k výkupně vyrážel i sám a jednou se mi stalo, že po mně zloději začali střílet z kulovnice. Tenkrát jsem stihl ujet, ale od té doby si s sebou vždycky беру svoji brokovnici. Policii už pokaždé ani nevolám, nemá to cenu.

Když jsem přijel ten den na místo, viděl jsem na příjezdové cestě stát bílý pick-up. U dveří řidiče jsem zahlédl někoho se pohybovat. Chtěl jsem ho zastrašit, tak jsem začal křičet a vystřelil jsem do vzduchu. Byl jsem vzteky bez sebe. Když se auto rozjelo, rozběhl jsem se k němu a vystřelil jeho směrem. Šlo o tzv. hozenou ránu, střílel jsem od pasu směrem k autu asi z deseti metrů, nechtěl jsem řidiče zasáhnout. Myslel jsem, že je tam jen řidič, o dalším člověku v autě jsem nevěděl.

Myslel jsem si, že jsem auto nezasáhl, protože jelo stejnou rychlostí dál. Vystřelil jsem ještě jednou, ale už neúmyslně. Jak jsem křečovitě držel brokovnici, srdce mi bušilo až někde v krku, byl jsem celý vyklepaný a nevědomě jsem zmáčkl spoušť. Teprve pak jsem si všiml, že jsem trefil levé zadní dveře. Auto zpomalilo a po chvíli zastavilo u kraje cesty.

Zachoval jsem se takhle, protože jsem byl prostě z té situace hrozně rozrušený a zoufalý. Viděl jsem, jak to jejich auto doslova sedí na zemi z toho těžkého nákladu, se kterým chtěli odjet. Nevěděl jsem, jak jinak už zabránit tomu, aby byla sběrna zase vykradená, tak jsem se rozhodl střílet ujíždějícímu autu na kola. Spoušť jsem ale zmáčkl ve zkratu a velice toho lituji, dnes už bych po jedoucím autě z brokovnice nevystřelil. Celá ta věc trvala asi minutu a ta minuta mi zničila život.

Když auto zastavilo, běžel jsem k němu, abych zabránil řidiči v útěku. Až u auta jsem si všiml, že je tam ještě nějaká žena a že krvácí v obličeji. Nabízel jsem, že zavolám záchranku, ale ona mě odbyla, že pomoc nechce. Stála vedle auta a vypadala, že se o sebe postará sama. Vyházel jsem z jejich auta ukradený materiál a svým autem ho odvezl do výkupny. Šlo o věci přibližně za 2 000 Kč. Zamkl jsem vrata novým zámekem a odjel pryč. Ještě jsem zahlédl, jak ta žena chodí kolem auta a telefonuje, tak jsem se o ně dál nestaral. Teď vím, že to bylo zkratkovité jednání, vážně toho lituji.“

Anna Nováčková

poškozená / svědkyně

narozena 12. 12. 1973

bytem Sládkova 904, 542 32 Úpice

svobodná

Annu Nováčkovou v simulovaném soudu hraje:

Anna Nováčková před incidentem pracovala příležitostně jako prodavačka v obchodě nebo na sezónních brigádách. Nikdy proti ní nebylo vedeno přestupkové ani trestní řízení. V současné době trpí těžkou poruchou zraku, je téměř nevidomá a neobejde se bez pomoci.

- » **Dostal/-a jsi v hrubých rysech vykreslenu svoji roli. V průběhu simulovaného soudního řízení vystupuj tak, abys z ní příliš nevybočoval/-a. Nejde o to přesně odrecitovat předepsaný text, odpovědi říkej vlastními slovy, upřesňuj nedůležité detaily atp. Vžij se do své postavy a sehraji ji, jak nejpřesvědčivěji můžeš. Na některé informace uvedené v zadání tvé role se tě možná nikdo nezeptá, pak není třeba je zmiňovat. Naopak pokud nebudeš znát odpověď na otázku, která ti bude před soudem položena, odpověď si smíš vymyslet, ale nikdy nesmí jít proti smyslu tvé role nebo zásadním způsobem měnit příběh. V takových situacích je lepší odpovědět, že nevíš, popř. že se nepamatuješ. Na soudní jednání se obleč tak, jak by se oblékla tvoje postava. Vezmi si s sebou i jakékoli pomůcky, se kterými by pravděpodobně tvoje postava dorazila (hůl, knihu...).**

„Ten večer než se to stalo, jsme to táhli s Kamilem po hospodách. Nad ránem už jsme moc nepili a Kamil byl docela střízlivej, tak vzal auto, že se musí někde stavit, a pak že mě hodí domů. Zastavili jsme se v té sběrně, já jsem tam nikdy předtím nebyla. Kamil chtěl pomoci s nakládáním nějakých věcí. Říkal, že musí splatit dluhy a že získá peníze prodejem toho kovu. Když už jsem si sedala zpátky do naloženého auta, přijelo ke sběrně další auto. Kamil rychle skočil za volant a zasyčel, že musíme okamžitě vypadnout. V tu chvíli jsem uslyšela ránu. Myslela jsem, že se od podvozku odrazil kámen, ale Kamil řval, že po nás ten chlap střílí. Než jsem si stihla uvědomit, co se děje, ucítila jsem strašnou bolest v hlavě, hlavně na obličej, a došlo mi, že mě ten chlap trefil. Kamil prudce zabrzdil, vyskočil z auta a utíkal pryč.

Ten chlap ke mně přiběhl a nadával mi. Vykřikla jsem na něj, ať táhne pryč. On pak přijel blíž se svým autem a přeložil do něj z našeho auta kovové trubky, co jsme sebrali. Já jsem přitom volala na záchranku a řekla jim, že jsme postřelený. Kamil se pak vrátil k autu, a když přijela záchranka, byl už ten chlap pryč. Vůbec se o nás dál nezajímal.

Nikdy předtím jsem toho chlapa neviděla, natož abych ho nějak ohrožovala. Žádnou zbraň jsem nikdy nepoužila. Když jsme ho viděli přijíždět ke sběrně, měli jsme jedinej zájem, a to co nejrychlejc ujet.

Prodělala jsem dlouhé léčení, ale můj zdravotní stav je teď tak špatnej, že skoro nic nevidím, rozeznávám jenom obrysy. Nemůžu chodit sama, všude potřebuju doprovázet a se vším pomáhat.“

Kamil Tomeš

poškozený / svědek

narozen 23. 7. 1975

bytem Seifertova 898, 542 32 Úpice

svobodný

povoláním truhlář

Kamila Tomeše v simulovaném soudu hraje:

Kamil Tomeš byl v minulosti stíhán za několik přestupků proti majetku a na úseku dopravy. Nikdy proti němu nebylo vedeno trestní řízení

» **Dostal/-a jsi v hrubých rysech vykreslenu svoji roli. V průběhu simulovaného soudního řízení vystupuj tak, abys z ní příliš nevybočoval/-a. Nejde o to přesně odrecitovat předepsaný text, odpovědi říkej vlastními slovy, upřesňuj nedůležité detaily atp. Vžij se do své postavy a sehraji ji, jak nejpřesvědčivěji můžeš. Na některé informace uvedené v zadání tvé role se tě možná nikdo nezeptá, pak není třeba je zmiňovat. Naopak pokud nebudeš znát odpověď na otázku, která ti bude před soudem položena, odpověď si smíš vymyslet, ale nikdy nesmí jít proti smyslu tvé role nebo zásadním způsobem měnit příběh. V takových situacích je lepší odpovědět, že nevíš, popř. že se nepamatuješ. Na soudní jednání se obleč tak, jak by se oblékla tvoje postava. Vezmi si s sebou i jakékoli pomůcky, se kterými by pravděpodobně tvoje postava dorazila (hůl, knihu...).**

„S Annou jsme předchozí večer popíjeli v několika hospodách. Po půlnoci už jsem se trochu krotil, abych mohl ráno řídit. Potřeboval jsem splášt nějaký peníze a napadlo mě sebrat trochu šrotu ve výkupně v Hajnicích a někde ho prodat. Už jsem dřív v týhle sběrně něco sebral. Tenkrát mě a kámoše policajti chytli a napařili nám pokutu. Víckrát jsem tam pak už nebyl.

Něco jsme teda s Annou naložili do auta, kolik toho bylo, už přesně nevím. Vyrušilo nás, když přijel majitel výkupny. Snažil jsem se rychle ujet, ale on po nás začal střílet a něco na nás křičel. Při první ráně jsem si všimnul, že trefil naše auto, ale že jsem zraněnej, jsem si uvědomil až pozdějc. Zabrzdil jsem, vyskočil z auta a snažil se utéct, ale daleko jsem nedoběhl. Když jsem viděl, že ten chlápek s Annou jen něco prohodil a pak odjel s nákladem kovu, který vytahal z našeho auta, vrátil jsem se. Anna volala záchranku a majitel výkupny mezitím ujel.

Nikdy jsem toho člověka nijak neohrožoval, nikdy jsem u sebe neměl zbraň. On tvrdí, že jsem mu otrávil hlídací psy, to je nesmysl, takový nařčení odmítám. Když jsme ho viděli přijíždět k výkupně, chtěli jsme jen co nejrychlejc zmizet. Můj zdravotní stav teď je dobrý, nemám žádný následky.“

Petr Sýkora

soudní znalec

znalec v oboru kriminalistika,
odvětví kriminalistická, balistická a chemická
expertiza

Kriminalistický ústav Policie České republiky

Strojnická 27, 170 89 Praha 7

Petra Sýkoru v simulovaném soudu hraje:

Ing. Petr Sýkora měl jako znalec vypracovat posudek, který zkoumá použitou střelnou zbraň a mechanismus vzniku zranění poškozených.

- » **Tvým úkolem je podat před soudem vysvětlení k fiktivnímu znaleckému posudku. Nejde o to posudek přečíst, ale odpovědět na otázky soudců i ostatních. Připrav si tedy shrnutí posudku a buď připraven/-a odpovědět na doplňující otázky. U soudu musíš mluvit pravdu a řídit se zákonem, jinak můžeš sám/-a sebe vystavit nebezpečí postihu. Pokud něčemu během soudního řízení nebudeš rozumět, zeptej se soudce. Na soudní jednání se obleč tak, jak by se oblékla tvoje postava. Vezmi si s sebou i jakékoli pomůcky, se kterými by pravděpodobně tvoje postava dorazila (hůl, knihu...).**

„Jak je uvedeno ve znaleckém posudku, předmětná zbraň je lovecká brokovnice dvojka (to znamená, že zbraň má dvě hlavně vedle sebe, v každé je jeden brokový náboj), systém Hammerless. Výrobce Zbrojovka Brno, model ZP 45, ráže 16/16, výrobní číslo 15464.48. Zbraň je plně funkční a nyní je uložena u Oddělení služeb pro zbraně a bezpečnostní materiál Policie ČR, Krajské ředitelství Hradec Králové pod č. 1325/2019.

Při střelbě z této zbraně střelec nejprve zbraň „zlomí“ – sklopí hlavně, vloží do každé hlavně náboj – „zacvakne“ ji a tím má nabito. Nad pažbou, v místě, kde začínají hlavně, se automaticky zajistí pojistka. Aby mohl střílet, musí pojistku palcem posunout směrem k sobě. Zbraň má dvě spouště za sebou – jednu pro každou hlavěň. Odpor na spouštích je různý podle nastavení, obvykle okolo 1,5 kg.

Na místě činu byly nalezeny broky s průměrem 4 mm. Podle vystřelených brokových nábojnic, jakož i zdeformovaných broků nalezených na místě a jednoho plastového kontejneru, tzv. chrániče broků (košíčku), je zjevné, že tři vystřelené nábojnice byly vystřeleny z předmětné zbraně.

Zbraň je na dvě rány, tři nalezené nábojnice tedy znamenají, že střelec musel „přebíjet“ (znovu zbraň nabít, pro zkušené střelce otázka asi dvou vteřin). U nábojnic nelze určit v jakém pořadí a kdy byly vypáleny. Z počtu broků také nelze přesně určit, z kolika nábojů pocházejí. Je totiž prakticky nemožné najít všechny broky. Broky jsou většinou čistě olověné a při jakémkoliv nárazu se deformují jako plastelína.

Zkušební střelou bylo zjištěno, že jeden výstřel vedoucí do levých předních dveří vozidla vyšel ze zbraně ve chvíli, kdy ústí hlavně nebylo od dveří vzdáleno více než pět metrů (podle síly broků a typického zakouření od střelného prachu). V případě druhého výstřelu, který prošel skleněnou výplní levých zadních dveří, pak byla vzdálenost menší než patnáct metrů.

Mechanismus vzniku poranění poškozených jednoznačně odpovídá zásahu střel z brokovnice. Spolujezdce musela mít hlavu otočenou doleva a dozadu, neboť zásah hlavy byl přímý, není možné, aby vzhledem k jejímu poranění šlo o pouhý odraz broků od čelního skla.“

Antonín Sysel

soudní znalec

soudní znalec v oboru zdravotnictví,
odvětví soudní lékařství
Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. Lékařské
fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní
nemocnice
Studničkova 4, 128 21 Praha 2

Antonína Sysla v simulovaném soudu hraje:

MUDr. Antonín Sysel měl jako znalec vypracovat posudek, který zkoumá zranění poškozených.

- » **Tvým úkolem je podat před soudem vysvětlení k fiktivnímu znaleckému posudku. Nejde o to posudek přečíst, ale odpovědět na otázky soudců i ostatních. Připrav si tedy shrnutí posudku a buď připraven/-a odpovědět na doplňující otázky. U soudu musíš mluvit pravdu a řídit se zákonem, jinak můžeš sám/-a sebe vystavit nebezpečí postihu. Pokud něčemu během soudního řízení nebudeš rozumět, zeptej se soudce. Na soudní jednání se obleč tak, jak by se oblékla tvoje postava. Vezmi si s sebou i jakékoli pomůcky, se kterými by pravděpodobně tvoje postava dorazila (hůl, knihu...).**

„Paní Nováčková utrpěla dne 7. 3. 2019 otevřenou ránu pravého oka a rovněž poranění levého oka v očnici cizími tělísky. Dále měla mnohačetné oděrky a poranění obličeje a hlavy. S ohledem na závažnost poranění jí bylo pravé oko za celkové anestezie chirurgicky odstraněno. V rámci zákroku byly rovněž odstraněny zbytky broků z druhého oka a obličejové části. V případě, že by broky zasáhly mozek, nervový systém či cévy na krku, bylo by velmi pravděpodobné, že by poškozená na následky poranění zemřela.

I po dlouhodobé léčbě se poškozená nachází na hranici těžké slabozrakosti až nevidomosti bez předpokladu výrazného zlepšení.“

(...)

„Pan Tomeš měl jako následek incidentu z 7. 3. 2019 ze zevní strany stehna levé nohy mnohačetnou otevřenou ránu, způsobenou zřejmě broky vystřelenými ze střelné zbraně. Rána mu byla vyčištěna od drobných tělísek včetně zdeformovaných broků, zadrenována a zašita. Zranění byla pouze povrchová a podpovrchová, nicméně pokud by výstřel směřoval do oblasti stehna jen o něco příměji, mohl způsobit vážné poranění stehenní tepny, jež by znamenalo bezprostřední ohrožení na životě, popřípadě jiná vážná zranění, jež by mohla mít za následek ztrátu dolní končetiny.“

STŘELBA NA ZLODĚJE

Výběr relevantních ustanovení trestního zákoníku

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.) upravuje hmotnou stránku trestního práva. Skládá se ze dvou částí: (i) v obecné naleznete základní pravidla trestní odpovědnosti a trestních sankcí; (ii) ve druhé pak jednotlivé skutkové podstaty konkrétních trestných činů řazených podle skupin zájmů chráněných trestním právem. Online je dostupný z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40.

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST

§ 12

Zásada zákonnosti

a zásada subsidiarity trestní represe

- (1) Jen trestní zákon vymezuje trestné činy a stanoví trestní sankce, které lze za jejich spáchání uložit.
- (2) Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

§ 13

Trestný čin

- (1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.
- (2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

§ 14

Přečiny a zločiny

- (1) Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny.
- (2) Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.
- (3) Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

§ 15

Úmysl

- (1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel
  - a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo
  - b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo

ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

- (2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

§ 16

Nedbalost

- (1) Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel
  - a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
  - b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

§ 21

Pokus

- (1) Jednání, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu a jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, je pokusem trestného činu, jestliže k dokonání trestného činu nedošlo.
- (2) Pokus trestného činu je trestný podle trestní sazby stanovené na dokonání trestný čin.

§ 22

Pachatel

- (1) Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.

§ 28

Krajní nouze

- (1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.
- (2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený

následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

§ 29

Nutná obrana

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

TRESTNÍ SANKCE

§ 39

Stanovení druhu a výměry trestu

(1) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlídně k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlídně k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlídně také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.

(2) Povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.

(3) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlídně k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (§ 41 a 42), k době, která uplynula od spáchání trestného činu, k případné změně situace a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posouzení přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlídně ke složitosti věci, k postupu orgánů činných v trestním řízení, k významu trestního řízení pro pachatele a k jeho jednání, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.

§ 41

Polehčující okolnosti

Soud jako k polehčujícím okolnostem přihlídně zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin poprvé a pod vlivem okolností na něm nezávislých,
- b) spáchal trestný čin v silném rozrušení, ze soucitu nebo z nedostatku životních zkušeností,
- c) spáchal trestný čin pod tlakem závislosti nebo podřízenosti,
- d) spáchal trestný čin pod vlivem hrozby nebo nátlaku,
- e) spáchal trestný čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů, které si sám nezpůsobil,
- f) spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých,
- g) spáchal trestný čin odvraceje útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela splněny podmínky nutné obrany nebo krajní nouze, anebo překročil meze přípustného rizika nebo meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost,
- h) spáchal trestný čin v právním omylu, kterého se bylo možno vyvarovat,
- i) trestným činem způsobil nižší škodu nebo jiný menší škodlivý následek,
- j) přičinil se o odstranění škodlivých následků trestného činu nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu,
- k) svůj trestný čin sám oznámil úřadům,
- l) napomáhal při objasňování své trestné činnosti nebo významně přispěl k objasnění trestného činu spáchaného jiným,
- m) přispěl zejména jako spolupracující obviněný k objasňování trestné činnosti spáchané členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny,
- n) trestného činu upřímně litoval, nebo
- o) vedl před spácháním trestného činu řádný život.

§ 42

Přitěžující okolnosti

Soud jako k přitěžujícím okolnostem přihlídně zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin s rozmyslem nebo po předchozím uvážení,
- b) spáchal trestný čin ze ziskuchtivosti, z pomsty, z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvláště zavrženíhodné pohnutky,
- c) spáchal trestný čin surovým nebo trýznivým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem,
- d) spáchal trestný čin využívaje něčí nouze, tísně, bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti,
- e) trestným činem porušil zvláštní povinnost,
- f) ke spáchání trestného činu zneužil svého zaměstnání, postavení nebo funkce,
- g) spáchal trestný čin vůči osobě podílející se na záchraně života a zdraví nebo na ochraně majetku,
- h) spáchal trestný čin ke škodě dítěte, osoby blízké, těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí,

- i) svedl k činu jinak trestnému, provinění nebo trestnému činu jiného, zejména dítě mladší patnácti let, mladistvého nebo osobu ve věku blízkém věku mladistvých,
- j) spáchal trestný čin za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek, anebo na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace,
- k) trestným činem způsobil vyšší škodu nebo jiný větší škodlivý následek,
- l) trestným činem získal vyšší prospěch,
- m) spáchal trestný čin ve větším rozsahu, na více věcech nebo více osobách, anebo trestný čin páchal nebo v něm pokračoval po delší dobu,
- n) spáchal více trestných činů,
- o) spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení, nebo
- p) byl již pro trestný čin odsouzen.

§ 52

Druhy trestů

- (1) Za spáchané trestné činy může soud uložit tresty
- a) odnětí svobody,
  - b) domácí vězení,
  - c) obecně prospěšné práce,
  - d) propadnutí majetku,
  - e) peněžitý trest,
  - f) propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty,
  - g) zákaz činnosti,
  - h) zákaz pobytu,
  - i) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
  - j) ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
  - k) ztrátu vojenské hodnosti,
  - l) vyhoštění.
- (2) Trestem odnětí svobody se rozumí, nestanoví-li trestní zákon jinak,
- a) nepodmíněný trest odnětí svobody,
  - b) podmíněně odsouzení k trestu odnětí svobody,
  - c) podmíněně odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.

§ 53

Ukládání více trestů samostatně a vedle sebe

- (1) Stanoví-li trestní zákon za některý trestný čin několik trestů, lze uložit každý tento trest samostatně nebo i více těchto trestů vedle sebe. Vedle trestu, který stanoví trestní zákon za některý trestný čin, lze uložit i jiné tresty uvedené v § 52. Nelze však uložit domácí vězení vedle odnětí svobody a obecně prospěšných prací, obecně prospěšné práce vedle odnětí svobody, peněžitý trest vedle propadnutí majetku a zákaz pobytu vedle vyhoštění.
- (2) Domácí vězení, obecně prospěšné práce, peněžitý trest,

zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, vyhoštění a zákaz pobytu lze uložit samostatně, i když trestní zákon na některý trestný čin takový trest nestanoví.

§ 56

Výkon trestu odnětí svobody

- (1) Nepodmíněný trest odnětí svobody se vykonává diferencovaně ve věznici
- a) s ostrahou, nebo
  - b) se zvýšenou ostrahou.
- (2) Soud zpravidla zařadí do věznice
- a) s ostrahou pachatele, u kterého nejsou splněny podmínky pro zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou,
  - b) se zvýšenou ostrahou pachatele, kterému byl uložen výjimečný trest (§ 54), kterému byl uložen trest odnětí svobody za trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 108), kterému byl za zvlášť závažný zločin (§ 14 odst. 3) uložen trest odnětí svobody ve výměře nejméně osm let, nebo který byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech uprchl nebo se pokusil uprchnout z vazby, z výkonu trestu nebo z výkonu zabezpečovací detence.

§ 58

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody

- (1) Má-li soud vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody trestním zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

...

- (3) Při snížení trestu odnětí svobody podle odstavců 1 a 2 nelze uložit trest

- a) pod pět let, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň dvanáct let,
- b) pod tři léta, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň osm let,
- c) pod jeden rok, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň pět let.

...

- (5) Soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby též tehdy, jestliže odsuzuje pachatele za přípravu k trestnému činu nebo za pokus trestného činu nebo za pomoc k trestnému činu a má vzhledem k povaze a závažnosti přípravy nebo pokusu nebo pomoci za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody tímto zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání. Omezením stanoveným v odstavci 3 přitom není vázán.

(6) Soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby také tehdy, jestliže pachatel jednal v právním omylu, ale mohl se tohoto omylu vyvarovat (§ 19 odst. 2), spáchal trestný čin odvraceje útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela splněny podmínky krajní nouze (§ 28) nebo nutné obrany (§ 29), anebo překročil meze přípustného rizika (§ 31) nebo meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost. Omezením stanoveným v odstavci 3 přitom není vázán.

§ 81

Podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody

(1) Soud může podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, jestliže vzhledem k osobě a poměrům pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že k působení na pachatele, aby vedl řádný život, není třeba jeho výkonu.

§ 82

Zkušební doba, přiměřená omezení a přiměřené povinnosti

(1) Při podmíněném odsouzení stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až pět let; zkušební doba počíná právní mocí rozsudku.

TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

Pojmy ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví definuje § 122 trestního zákoníku. Ublížením na zdraví se rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření. Těžkou újmu na zdraví se rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmu na zdraví zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohyzdění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví.

§ 140

Vražda

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let.

(2) Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.

(3) Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) na dvou nebo více osobách,

b) na těhotné ženě,

c) na dítěti mladším patnácti let,

d) na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,

e) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

f) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,

g) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,

h) opětovně,

i) zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo

j) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zavrženíhodné pohnutky.

§ 141

Zabití

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí myslí anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného, bude potrestán trestem odnětí svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dvou nebo více osobách,

b) na těhotné ženě, nebo

c) na dítěti mladším patnácti let.

§ 145

Těžké ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dvou nebo více osobách,

b) na těhotné ženě,

c) na dítěti mladším patnácti let,

d) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

e) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně

života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,

f) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,

g) opětovně nebo poté, co spáchal jiný zvláště závažný zločin spojený s úmyslným způsobením těžké újmy na zdraví nebo smrti nebo jeho pokus, nebo

h) ze zavrženíhodné pohnutky.

(3) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 146

Ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na těhotné ženě,

b) na dítěti mladším patnácti let,

c) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

d) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo

e) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 146a

Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí ublížení na zdraví v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(3) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví

v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného, bude potrestán trestem odnětí svobody až na čtyři léta.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 na dvou nebo více osobách,

b) spáchá-li takový čin na těhotné ženě, nebo

c) spáchá-li takový čin na dítěti mladším patnácti let.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 3 smrt.

§ 147

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

(1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

§ 148

Ublížení na zdraví z nedbalosti

(1) Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

STŘELBA NA ZLODĚJE

Výběr relevantních ustanovení trestního řádu

Trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb.) upravuje procesní stránku neboli průběh trestního řízení. Je obsáhle členěn a vzhledem k tomu, že je účinný již více než 40 let, byl dotčen velkým množstvím změn a může působit poněkud chaoticky. Aktuální online podoba je dostupná z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141.

Z právní úpravy trestního procesu se seznamte s následujícími ustanoveními trestního řádu. Pamatuje, že po nařízení hlavního líčení se obviněný označuje jako obžalovaný, trestní řád ovšem používá obecně pojmu obviněný a myslí tím podle stadia řízení i obžalovaného, popř. odsouzeného.

§ 33

Práva obviněného

(1) Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku.

...

(5) Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny vždy obviněného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění. Obviněného, který byl zadržen či zatčen, je třeba poučit též o právu na naléhavou lékařskou pomoc, o maximální lhůtě, po kterou může být omezen na svobodě, než bude odevzdán soudu, a o právu nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvede údaje potřebné k vyrozumění.

§ 89

Dokazování

(1) V trestním stíhání je v nezbytném rozsahu třeba dokazovat zejména:

- a) zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin,
- b) zda tento skutek spáchal obviněný, případně z jakých pohnutek,
- c) podstatné okolnosti mající vliv na posouzení povahy a závažnosti činu,
- d) podstatné okolnosti k posouzení osobních poměrů pachatele,
- e) podstatné okolnosti umožňující stanovení následku,

výše škody způsobené trestným činem a bezdůvodného obohacení,

f) okolnosti, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání.

(2) Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.

(3) Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takového donucení nebo hrozby donucení použila.

§ 91

Výslech obviněného

(1) Před prvním výslechem je třeba zjistit totožnost obviněného, dotázat se jej na jeho rodinné, majetkové a výtěžkové poměry a předchozí tresty, objasnit mu podstatu sděleného obvinění a poučit jej o jeho právech. ...

(2) Je-li obviněných více, vyslýchají se odděleně.

§ 92

(1) Výslech obviněného se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení. Obviněný nesmí být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost.

(2) Obviněnému musí být dána možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy.

(3) Obviněnému mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

§ 97

Povinnost svědčit

Každý je povinen na předvolání se dostavit a vypovídat jako svědek o tom, co je mu známo o trestném činu a o pachateli nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení.

§ 100

Právo odepřít výpověď

(1) Právo odepřít výpověď jako svědek má příbuzný obviněného v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel, partner a druh; jestliže je obviněných více a svědek je v uvedeném poměru jen k některému z nich, má právo odepřít výpověď stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž je svědek v tomto poměru.

(2) Svědek je oprávněn odepřít vypovídat, jestliže by výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako újmu vlastní.

§ 101

Výslech svědka

(1) Před výslechem svědka je třeba vždy zjistit jeho totožnost, jeho poměr k obviněnému, poučit jej o právu odepřít výpověď, a je-li toho třeba, též o zákazu výslechu nebo o možnosti postupu podle § 55 odst. 2, jakož i o tom, že je povinen vypovědět úplnou pravdu a nic nezamlčet. Dále musí být poučen o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi

...

(2) Na počátku výslechu musí být svědek dotázán na poměr k projednávané věci a ke stranám a podle potřeby též na jiné okolnosti významné pro zjištění jeho hodnověrnosti. Výslech svědka se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, které svědek vnímal svými smysly. Svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví a odkud se dozvěděl okolnosti jím uváděné. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost, zejména pokud jde o jeho osobní údaje a intimní oblast.

(3) Svědkovi mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky směřující do intimní oblasti vyslýchaného svědka,

zejména jestliže jde o osobu poškozenou trestným činem, lze klást jen, pokud je to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, zvláště šetrně a po obsahové stránce vyčerpávajícím způsobem, aby nebylo nutné výslech opakovat; jejich formulaci je třeba při zachování potřebné ohleduplnosti přizpůsobit věku, osobním zkušenostem a psychickému stavu svědka. Svědkovi nesmějí být kladeny otázky, v nichž by byly obsaženy klamavé a nepravdivé okolnosti nebo okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi.

§ 220

Podklad pro rozhodnutí

(1) Soud může rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu.

(2) Při svém rozhodnutí smí přihlížet jen ke skutečnostem, které byly probrány v hlavním líčení, a opírat se o důkazy, které strany předložily a provedly, případně které sám doplnil.

(3) Právním posouzením skutku v obžalobě není soud vázán.

§ 226

Zproštění obžaloby

Soud zproští obžalovaného obžaloby, jestliže na základě důkazů předložených v hlavním líčení státním zástupcem a případně doplněných soudem, a to i k návrhům ostatních stran,

a) nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán,

b) v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem,

c) nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný,

d) obžalovaný není pro nepřičetnost trestně odpovědný,

nebo

e) trestnost činu zanikla.